

ТЕРОРИЗМ ЯК ГЛОБАЛЬНА СУЧАСНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті визначено сутність тероризму, розглянуто види тероризму в світі та проаналізовано виявлення сучасного тероризму.

Ключові слова: *тероризм, терористичний акт, міжнародний тероризм, державний тероризм, проблеми сучасності, боротьба з тероризмом.*

Abstract

The article identifies the importance of terrorism, considers the types of terrorism in the world and analyzes the detection of modern terrorism.

Keywords: *terrorism, terrorist act, international terrorism, state terrorism, problems of the present, fight against terrorism.*

Вступ

Глобальні проблеми людства – це комплекс проблем і ситуацій, що стосуються життєвих інтересів всіх народів світу та від розв’язання яких залежить подальший прогрес людства і збереження цивілізації. Глобальні проблеми людства взаємопов’язані, охоплюють всі сторони життя людей, стосуються всіх країн і народів, всіх верств населення, стосуються як поверхні землі, так і Світового океану, атмосфери планети, навколоземного та космічного простору. Вони призводять до великих економічних та соціальних збитків [1].

Однією із найсерйозніших проблем з якими людство увійшло в XXI сторіччя є тероризм. Тероризм і екстремізм у будь-яких формах їхнього прояву все більше загрожують безпеці багатьох країн та їх громадян, спричиняють досить істотні політичні, економічні і моральні втрати, здійснюють сильний психологічний вплив на великі маси людей, чим далі, тим у більшій кількості забирають життя ні в чому неповинних людей [2].

Результати дослідження

Процес глобалізації породжує численні соціально-політичні кризи, суперечності та конфлікти, одним із способів розв’язання яких стає тероризм. Вивчення тероризму в сучасному світі і причин, що безпосередньо породжують його, переплітаються із вивченням процесу глобалізації. Тероризм набув характеру світової проблеми ще наприкінці XIX - початку XX століть, перетворюючись на зброю, величезну силу залякування і знищення у вічному і непримиренному антагонізмі різних світів, культур, ідеологій, релігій і світоглядів. Тероризм став проблемою «номер один у світі» - найнебезпечнішою, найгострішою, складною і важко прогнозованою. Тероризм впроваджується у різних формах і є загрозою для сучасного людства. Терористи все частіше проникають у регіони інших країн [2].

Для цього використовуються тактики провокацій міжнаціональних і міжрелігійних конфліктів, революційних настроїв для повалення неугодних режимів, насамперед, шляхом ідеолого-інформаційної обробки, часом переростає в інформаційну війну. Ідеолого-інформаційна обробка базується на принципах «відновлення історичної справедливості», загострюючи уваги людей на аморальній поведінці представників іншої нації, додання конфліктів на побутовому ґрунті і катастроф, що відбуваються через порушення правил техніки безпеки, ненависті або ворожнечі. Терористи співпрацюють з міжнародними сектантськими угрупованнями та екстремістськими об'єднаннями, ведучи широку пропаганду і розгортаючи інформаційну війну з використанням різних ЗМІ проти представників традиційних конфесій, підриваючи довіру людей до них [1]. Відкидаючи все, що було

пов'язано з минулим світоглядом, і активно вбираючи нові, на його думку, справедливі, погляди, людина сама не помічає, що стає маріонеткою в руках терористичних і екстремістських ділків.

Терористи стають все більш безпринципними, вибираючи для своїх злочинів священні місця для людини: так у різних куточках світу відбуваються вибухи у храмах різних конфесій, місцях поховань та пам'ятних дат. Зневажаючи життя людини, представника певної нації, конфесії і соціальної групи, терористи прагнуть показати ненависть до певної релігії, презирство до їхньої культури, історії, до всього того, до чого представники цієї групи, конфесії чи нації ставляться з благоговінням і повагою. З іншого боку, розвивається культ насильства, знецінюється людське життя, зростає озлобленість, жорстокість, цинізм, взаємна ненависть між народами та соціальними групами. При цьому людина і суспільство в цілому відчувають себе все більш незахищено. Виникає почуття страху та занепокоєння навіть у таких життєвих ситуаціях, де здавалося б, нічого не віщує трагедії [2].

Слід окремо розрізняти міжнародний та державний (зовнішній і внутрішній) тероризм. Стосовно міжнародного кримінального злочину, то терористичний акт кваліфікується у таких випадках:

- терористичний акт, спрямований проти осіб, які користуються міжнародним захистом;
- підготовка до злочину здійснюється в одній країні, а скоюється в іншій;
- терористи, скоївши терористичний акт в одній країні, переховуються в іншій. Так постає питання про видачу терористів.

Внутрішній державний терор визначається жорстким ставленням державної влади всередині самої країни до політичних противників, до опозиції всередині країни і за її межами. Зовнішній державний терор передбачає агресивну колоніальну політику, загарбання чужих територій [3].

Сучасний тероризм характеризується різко зростаючою технічною оснащеностю, високим рівнем організації, наявністю достатніх фінансових коштів. Його головна відмінна риса - це розмивання меж між міжнародним і внутрішнім тероризмом. Розширюються зв'язки терористичних організацій з наркобізнесом і незаконною торгівлею зброєю. Одним словом, світ вступив у особливу епоху тероризму, що може перетворити все сучасне суспільство в його потенційну жертву. Зростаючий натиск тероризму в світі в цілому вимагає критичного переосмислення наявних уявлень про це особливе і вельми складне явище сучасного життя, розробки нових підходів до його аналізу. У зв'язку з цим виникає необхідність пізнання генезису і сутності тероризму, тенденцій його становлення і подальшого розвитку, дослідження основних характеристик тероризму і можливостей боротьби з ним.

Викорінення тероризму – тривалий процес, який передбачає створення необхідних об'єктивних і суб'єктивних умов для досягнення цієї мети. При цьому неможливо знищити тероризм одними тільки силовими засобами: насильство неминує породжує насильство. Найбільш важливою передумовою ліквідації тероризму є стабілізація економічного та політичного становища в країнах, зміцнення демократичних принципів в суспільно-політичному житті. Необхідно сформулювати нормальне суспільство, в якому різко звузиться соціальна база тероризму. Особливо важливо, щоб у державах сформувалися стабільні демократичні політичні системи, механізми цивілізованого політичного діалогу та ротації влади. Для витіснення тероризму з життя потрібно вироблення високої політичної і правової культури в суспільстві, чітке встановлення правових санкцій за терористичні дії. Необхідно створити сприятливі умови для нормального рівномірного розвитку різних етносів, та забезпечити реалізацію їх інтересів, щоб запобігти конфліктам на національному ґрунті. Важливо запровадити заходи з посилення охорони кордонів, підвищення контролю за діяльністю зарубіжних організацій, щоб максимально знизити можливість імпорту екстремізму з інших країн [4].

Для ефективної протидії міжнародного тероризму і тероризму в цілому, необхідно в дослідженні підходів цих понять дійти однозначного загального визначення, яке, по-перше, допоможе вирішити найважливіші міжнародні, політичні та правові проблеми, по-друге, послужить основою створення системи заходів з протидії міжнародному тероризму, так і тероризму в цілому, по-третє, дозволить виділити сутнісні ознаки конкретних видів діяльності, яка, на думку міжнародної спільноти, вважається протиправною і розглядається як поведінка терористичного характеру, по-четверте, сприятиме розмежуванню міжнародного тероризму і національно-визвольного руху тощо. Для подальшої протидії тероризму необхідна розробка і реалізація комплексної програми, що включає політичний, соціальний, економічний, правовий, ідеологічний та інші аспекти. У ній повинні бути враховані інтереси населення, проблеми і конфліктний потенціал тероризму в усьому світі. Потрібні взаємодія та координація всіх сил суспільства, зацікавлених у вирішенні цієї актуальної проблеми [3].

Висновки

На жаль, у нашому суспільстві відбуваються такі негативні явища та процеси, які створюють реальну загрозу вибуху тероризму: глибока соціально-економічна криза, протистояння політичних сил, наростання проявів сепаратизму, зубожіння та люмпенізація значної частини населення при дуже невеликому прошарку «середнього класу», зрощення кримінальних, бізнесових і державних структур, корумпованість державного апарату, організована злочинність, незаконний обіг зброї, девальвація моральних та духовних цінностей.

На думку багатьох вчених, сьогодні є нагальна потреба створення і прийняття міжнародним співтовариством Єдиної конвенції з питань боротьби з тероризмом, в якій, з урахуванням міжнародного досвіду захисту прав людини, було б визначено поняття тероризму та терористичного акту, передбачено чіткий порядок взаємодії держав та умови обов'язкової видачі терористів зацікавленій країні, правовий статус держав, які здійснюють терористичну політику.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Денисюк С. Г. Математичне моделювання як метод дослідження політичних процесів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін [відп. ред. О. В. Бабкіна]. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. Вип. 1. С. 32-43
2. Тероризм – нова глобальна проблема сучасності. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/4965-17646-1-PB%20(1).pdf
3. Тероризм – нова глобальна проблема сучасності. URL: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/13vashenko_politologiya_dlya_vchitelya/213.htm
4. Тероризм як глобальна проблема в сучасному світі. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Kultv_2014_32_31.pdf

Коханко Петро Олегович - студент групи П-17б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: kohanko13@gmail.com

Науковий керівник: **Денисюк Світлана Георгіївна** – доктор політичних наук, професор кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, email: svetadenisiyk@gmail.com

Petro O. Kokhanko - student of the Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia

Supervisor: **Svetlana G. Denysiuk** – Professor Department of Socio-Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: svetadenisiyk@gmail.com